

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobkyně: **H. B.**, zast. Mgr. Danielem Procházkou, advokátem, se sídlem Božetěchova 9, Olomouc, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 9. 2006, č. j. 42 Cad 29/2006 – 42,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 9. 2006, č. j. 42 Cad 29/2006 – 42, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaná (dále též „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 15. 9. 2005/Dv, č. j. X, jímž byl žalobkyni přiznán starobní důchod podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění a podle čl. 46 odst. 2 Nařízení Rady (EHS) 1408/71 v částce 2700 Kč měsíčně, a to s vzhledem k jejímu předchozímu zaměstnání dílem v České republice a dílem v cizině.

Žalobkyně v žalobě namítala absurditu tohoto rozhodnutí, když celý život pracovala u Československých státních drah v Litoměřicích, avšak vzhledem k tomu, že výkon její práce od 1. 1. 1990 spadal pod Československé státní dráhy - Správa přepravních tržeb v Bratislavě, byla jí doba důchodového pojištění do 31. 12. 1992 započtena jako doba slovenského důchodového pojištění. Dále poukázala na nálezy Ústavního soudu, které obdobné přístupy k zaměstnání českých občanů jako zaměstnání v cizině označily za diskriminační. Proto navrhovala, aby krajský soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě argumentovala zejména tím, že podle čl. 20 Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi ČR a SR č. 228/1993 Sb., doby pojištění získané žalobkyní do 31. 12. 1992, za existence ČSFR, jsou dobami slovenskými.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem č. j. 42 Cad 29/2006 – 42, ze dne 18. 9. 2006, napadené rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění uvedl, že žalovaná pochybila, jestliže výpočet starobního důchodu žalobkyně založila na tvrzení, že žalobkyně byla v rozhodné době zaměstnána dílem v Česku a dílem v cizině. Mezi účastníky nebylo sporu, že žalobkyně byla až do rozdělení někdejší československé federace zaměstnankyní organizace Československé státní dráhy, s místem výkonu práce v Litoměřicích. Dále krajský soud uvedl, že „je přitom všeobecně známou historickou skutečností (§ 64 s. ř. s., § 121 o. s. ř.), že uvedená právnická osoba – navzdory různým úpravám svého statutárního postavení – měla vždy působnost celostátní (v době unitárního Československa), resp. federální (od r. 1968 do zániku společného československého státu), a že jedině ona byla nadána právní subjektivitou, tedy mohla působit jako zaměstnavatel, zatímco její organizační složky takové oprávnění nikdy neměly a ačkoliv některé z nich mohly uzavírat pracovní vztahy s dalšími osobami, činily tak vždy jménem ČSD a nikoliv jménem vlastním.“

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná kasační stížnost, v níž namítá nesprávné posouzení věci krajským soudem tak, jak to má na mysli § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Jmenovitě uvádí, že organizační složka Československé státní dráhy – Správa přepravních tržeb Bratislava, se sídlem v Bratislavě, u níž byla žalobkyně zaměstnána, byla ke dni 31. 12. 1992 zapsána v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze v oddílu ALX, vložce 302. Nad to zákon č. 652/1992 Sb., o zániku státní organizace ČSD, v § 4 stanovil, že majetková práva a závazky ČSFR, ke kterým přísluší právo hospodaření ČSD, přecházejí uplynutím dne 31. 12. 1992 na Českou republiku a Slovenskou republiku. Práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů k ČSD na území Slovenské republiky podle § 6 odst. 2 cit. zákona přecházejí uplynutím dne 31. 12. 1992 na Slovenskou republiku. V daném případě je v rámci postupu podle čl. 20 Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi ČR a SR č. 228/1993 Sb. (dále jen „Smlouva“), který se stal součástí (na základě přílohy II. Aktu o podmínkách přistoupení ČR k EU) Nařízení Rady EHS č. 1408/71 nutno aplikovat čl. 15 Správního ujednání o provádění smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení (dále jen „Správní ujednání“). Čl. 15 Správního ujednání mj. stanoví, že je-li zaměstnavatelem odštěpný závod nebo jiná organizační složka zapsaná v obchodním rejstříku, rozumí se sídlem zaměstnavatele adresa tohoto odštěpného závodu nebo organizační složky. Dle názoru stěžovatelky pak byla žalobkyně zaměstnankyní Správy přepravních tržeb Bratislava jako „jiné organizační složky zapsané v obchodním rejstříku“. Nic na tom nemění ani fakt, že tato organizační složka byla zřízena dle Statutu ČSD. Rozhodujícím kritériem je v tomto případě zápis organizační složky do obchodního rejstříku, subsidiárně pak právní fikce přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů na území SR na SR.

Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Stěžovatelka současně požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Žalobkyně k podané kasační stížnosti ve svém vyjádření zejména uvedla, že pro správné posouzení věci je klíčové zjištění, kdo byl zaměstnavatelem (zaměstnávající organizací) žalobkyně dne 31. 12. 1992. Odkázala přitom na § 8 zákoníku práce a § 6 odst. 3 zákona č. 68/1989 Sb., o organizaci Československé státní dráhy, ve znění platném a účinném ke dni 31. 12. 1992, a dovodila, že zaměstnavatelem žalobkyně byly Československé státní dráhy, neboť organizační

jednotky, byť zapsané do obchodního rejstříku, mohly sice v určeném rozsahu vystupovat v právních vztazích, ale mohly tak činit vždy jen jménem Československých státních drah. Žalobkyně s ohledem na uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl. Současně navrhl, aby Nejvyšší správní soud stejně tak zamítl i návrh stěžovatelky na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatelku jedná osoba s příslušným právnickým vzděláním.

Po přezkoumání napadeného rozsudku v rámci uplatněných stížnostních důvodů a s přihlédnutím k § 109 odst. 3 s. ř. s. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Předmětem sporu v daném případě je, zda s ohledem na čl. 20 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení (vyhl. pod č. 228/1993 Sb.), měl zaměstnavatel žalobkyně ke dni 31. 12. 1992 sídlo na území České republiky, nebo na území Slovenské republiky. Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení (vyhl. pod č. 228/1993 Sb.) s účinností od 1. 1. 1993 stanovila, jak mělo být řešeno rozdělení dob pojištění získaných na území společného československého státu před 31. 12. 1992 mezi systémy důchodového pojištění obou nástupnických států. Čl. 20 této Smlouvy vymezuje právní pravidlo, které obsahuje kolizní kritérium určení příslušnosti doby k důchodovému systému toho kterého nástupnického státu, když říká, že *„doby zabezpečení získané přede dnem rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky se považují za doby zabezpečení toho smluvního státu, na jehož území měl zaměstnavatel občana sídlo ke dni rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky nebo naposledy před tímto dnem.“* Jako subsidiární kritérium pro situace, kdy pojištěnec nebyl k rozhodnému datu zaměstnán, bylo zvoleno místo trvalého pobytu k rozhodnému datu 31. 12. 1992 (odst. 2 téhož ustanovení).

Právními východisky rozhodnými pro posouzení sporné skutečnosti, tj. na území které z republik (České či Slovenské) měl zaměstnavatel žalobkyně ke dni 31. 12. 1992 sídlo, se však krajský soud v kasační stížnosti napadeném rozsudku dostatečně nezabýval. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí, po stručné rekapitulaci obsahu žaloby a vyjádření žalované, uvedl pouze, že „je přitom všeobecně známou historickou skutečností (§ 64 s. ř. s., § 121 o. s. ř.), že uvedená právnická osoba – navzdory různým úpravám svého statutárního postavení – měla vždy působnost celostátní (v době unitárního Československa), resp. federální (od r. 1968 do zániku společného československého státu), a že jedině ona byla nadána právní subjektivitou, tedy mohla působit jako zaměstnavatel, zatímco její organizační složky takové oprávnění nikdy neměly a ačkoliv některé z nich mohly uzavírat pracovní vztahy s dalšími osobami, činily tak vždy jménem ČSD a nikoliv jménem vlastním.“

Na základě toho krajský soud napadené rozhodnutí žalované posoudil jako nezákonné a rozhodnutí zrušil.

Takové odůvodnění rozhodnutí však není dostatečné, neboť z něj není možné seznat, na základě jakých úvah soud přezkoumal zákonnost rozhodnutí žalované. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že nejprve bylo zapotřebí vymezit příslušná ustanovení právní úpravy, která jsou rozhodná pro posouzení předmětné věci, dále tato právní ustanovení vyložit a ve vztahu k posuzované věci je aplikovat, a tuto aplikaci také řádně a přesvědčivě odůvodnit. Krajský soud v Ústí nad Labem však takto nepostupoval, na žádná relevantní ustanovení právní úpravy nepoukázal, a omezil se na obecně znějící konstatování, v jehož rámci svůj názor podřadil

„všeobecně známým skutečností“, aniž by uvedl jakékoliv jiné, tedy právní, odůvodnění. Proto je kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Nejvyšší správní soud tak shledal kasační stížnost důvodnou pro nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů, a proto rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, ze dne 18. 9. 2006, č. j. 42 Cad 29/2006 – 42, zrušil. Věc mu současně vrátil k dalšímu řízení, v němž je krajský soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Za tohoto stavu věci Nejvyšší správní soud již nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, neboť takové rozhodnutí by bylo nadbytečné.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud v Ústí nad Labem v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu